

Жоел кітабы және Лаодикеялық Жетінші күн адвентистері шіркеуі - Он бесінші бөлім

Jeff Pippenger

2025-12-21

Он бесінші саны

Мен Жоел кітабының бірінші тарауының алғашқы төрт аятының маңызын неғұрлым анық тани алу үшін, төрт ұрпақ рәмізінің кейінгі жаңбыр туралы хабармен байланысын түсіну маңызды деп есептеймін. Жоел жүзімдік туралы жырды айтады, бірақ оның кіріспе шумағы — келісімнің төрт ұрпақпен байланысты пайғамбарлық астасуы.

Сонда Ол Абрамға былай деді: «Мынаны анық біл: сенің ұрпағың өздерінікі емес жерде жатжұрттық болып, соларға қызмет ететін болады; әрі оларды төрт жүз жыл бойы азаптайды. Ал олар қызмет ететін сол халықты Мен соттаймын; содан кейін олар мол байлықпен шығады. Ал сен әкелеріңе аман-есен аттанасың; игі кәрілікте жерленесің. Бірақ төртінші ұрпақта олар қайтадан осы жерге келеді, өйткені аморлықтардың заңсыздығы әлі толған жоқ». Жаратылыс 15:13–16.

Бұл үзінді — Мұсаның өмірі арқылы орындалған пайғамбарлық. Жоел кітабы жүзімдік туралы жырды үдей түскен жойқындықтың төрт ұрпағын еске алудан бастағанда, ол Жоел кітабын пайғамбарлықтағы төртінші әрі соңғы ұрпақпен сәйкестендіріп отыр. Сол ұрпақ — Петірдің Оның «ғажайып нұрына» қараңғылықтан шақырылып алынған «таңдап алынған ұрпағы». Олар ұрпақтық сыңары болып табылатын, улы жыландар ұрпағы ретінде бейнеленгендерге қарама-қарсы қойылады. Сол төртінші әрі соңғы ұрпақ — Жохан арқылы бейнеленеді; ал Жохан «шақырылған, таңдалған және адал» болған жүз қырық төрт мыңның рәмізі.

9/11-де шақырылып, Түн ортасындағы айқайда таңдалып, жексенбілік заң дағдарысында адал болғандар — дәл сол сияқты леуіліктер де Наронның және Еробоғамның алтын бұзауға қатысты бүліктері кезінде адал болған. Малахи үшінші тарауда күмістей тазартылатын жандар — Түн ортасындағы айқай хабары кезінде таңдалатын леуіліктер, өйткені мөр басылуы Киелі Рухтың төгілуімен және сол арқылы жүзеге асады.

Алдыңғы мақалада біз Мысырдан шығу тарихындағы Мұсаның өмірінен желілерді атап көрсеттік; Уайт ханым оны Киелі кітап пайғамбарлығының альфасы деп айқындайды, әрі ол пайғамбарлық тұрғыдан Киелі кітап пайғамбарлығының омегасы болып табылатын Мәсіхпен байланысады. Мұса — іргетас тасы, ал Мәсіх — төбе тасы. Екеуі де күнәдан құтқарылудың бейнелері, бұл Мұсаның басшылығымен Мысырдан құтқарылу арқылы көрсетілген. Алайда Мұсаның қолы арқылы көрінген Құдай құдіретінің барлық көріністері Мәсіх көптеген адамдармен бір аптаға арналған келісімді растаған кезде әлдеқайда асып түсті. Мұса — альфа, ал Мәсіх — омега, және омега — «22» саны, ал альфа — «1» саны.

Мұсаның мәселесін қарастырғанда, оның пайғамбарлық куәлігін түгел қамтитын құтқарылу су аясында орналасқаны көрінеді. Оның туған кезінде Нілдің суынан құтқарылуы кемедегі Нұхты бейнеледі. Қызыл теңіздегі шомылдыру Нұхпен және кемеңіз ішіндегі сегіз жанмен сәйкеседі, ал бұл, өз кезегінде, дәл сол жерде Мәсіх қайталаған Иордан өзеніндегі Ешуа шомылдыруымен сәйкеседі. Мұсаның куәлігі Ніл өзеніндегі құтқарылудан басталып, Иордан өзенінің жағасында аяқталады. Мәсіхтің шомылдырылуы Оның өліміне дейінгі үш жарым жыл бойы куәлік ету үшін майлануы болды, ал сол өлім шомылдырылуының басында-ақ бейнеленген еді. Оның қайта тірілуінде бірнеше тамшы ғана болды, ал толық төгілу Елуінші күн мейрамында жүзеге асты.

Құдайдың адамзатқа берген келісімдік уәдесі Нұхтан басталады, ал Оның Ыбырайым арқылы таңдап алынған халыққа берген келісімдік уәдесі Мұса арқылы орындалды. Әліпби басы іспетті Мұса кейін келіп, келісімді тек таңдалған халықпен ғана емес, «көптермен» де бекітетін Иса — ақырғыны — бейнеледі. Мәсіхтің бейнесі ретінде Мұсаның дүниеге келуі Нұхқа берілген келісіммен үйлеседі, оның барлық адамзатқа арналған белгісі — кемпірқосақ. Сондай-ақ Мұса таңдап алынған халыққа арналған белгісі сүндеттеу болған келісіммен де үйлеседі. Мұсаның келісімдік қызметі жай ғана таңдалған халықпен емес, «көптермен» болды. Егер олай болмағанда, олар аралас көпшіліктің кесірінен үнемі азап шекпес еді.

Мұсаның бүкіл өмірі бойында бейнеленген құтқарылудың алуан түрлі «суларының» дәл ортасында Иордан өзеніндегі Бетабарадағы шомылдыру рәсімі ежелгі Израилдің Уәде етілген жердегі келісімдік тарихының басталуын Мәсіх көптеген адамдармен келісімді бекіткен аптадағы сол тарихтың аяқталуымен байланыстырады. Мәсіхтің шомылдыру рәсімі ежелгі Израилдің шомылдыру рәсімімен сәйкеседі, әрі осы екі тарихтың екеуі де Оның қайта тірілуін меңзейді, өйткені Ол елу күннен кейінгі Елуінші күн мейрамындағы мол нөсерлерден бұрын жаңбырдың бірнеше тамшысын үрлеп жіберді. Мұсадан Мәсіхке дейінгі альфа мен омега желісінің тұтастығы құтқарылудың суларының ішінде бейнеленген.

Осы шәкірттерді үйрете отырып, Иса Өзінің миссиясына куәлік етуші ретінде Ескі Өсиеттің маңызын көрсетті. Қазіргі кезде Мәсіхке сенеміз деп мойындайтындардың көбі Ескі Өсиетті енді ешбір пайдасы жоқ деп, оны теріске шығарады. Бірақ Мәсіхтің үйретуі мұндай емес. Ол оны соншалық жоғары бағалады, тіпті бір рет: “Егер олар Мұса мен пайғамбарларға құлақ аспаса, өлілердің біреуі қайта тірілсе де, иланбайды”, — деді. Лұқа 16:31.

«Бұл — Адамның күндерінен бастап заманның соңғы көріністеріне дейін патриархтар мен пайғамбарлар арқылы сөйлейтін Мәсіхтің дауысы. Құтқарушы Ескі Өсиетте Жаңа Өсиеттегідей айқын ашылады. Мәсіхтің өмірі мен Жаңа Өсиеттің ілімдерін айқындықпен әрі көркемдікпен танытатын — пайғамбарлық өткен шақтан түсетін нұр. Мәсіхтің кереметтері Оның құдайлық болмысының дәлелі; бірақ Оның дүниенің Құтқарушысы екенінің бұдан да күшті дәлелі Ескі Өсиет пайғамбарлықтарын Жаңа Өсиет тарихымен салыстырудан табылады». *The Desire of Ages*, 799.

Жоел кітабына арналған мақалаларда біз «Ескі өсиеттің пайғамбарлықтарын Жаңа өсиеттің тарихымен», сондай-ақ қазіргі рухани Исраилдің тарихымен «салыстырып» келеміз. Бұл Ескі не Жаңа өсиеттер болсын, немесе 1798 жылы басталған үш періштенің тарихы болсын, сол желілердің бәрі де «Мәсіхтің дауысы» ретінде бейнеленеді. Киелі кітап пен Пайғамбарлық Рухының жазбаша куәлігі — Мәсіхтің дауысы, ал Мәсіхтің дауысы — Құдай Сөзі болып табылатын Тұлғаның дауысы.

Құдай Сөзінің «дауысы» — Оның жазылған Сөзінде бейнеленген Құдайдың хабары. Оның ақырғы күндердегі хабары — Жоелге сәйкес, ерте жаңбырды, содан кейін ерте және кеш жаңбырды қамтитын кеш жаңбыр хабары.

Аян беруші Жохан ескі соқпақтарға қайта оралатын жүз қырық төрт мыңды бейнелейді, өйткені ол өз артынан шыққан «дауысты» естиді. Арттағы «дауыс» — «Адамның күндерінен» бері айтылып келе жатқан Мәсіхтің дауысы.

Сонда мен өзіммен сөйлеп тұрған дауысты көру үшін бұрылдым. Бұрылып, жеті алтын шамдалды көрдім. Аян 1:12.

Бұл аят бірінші тараудағы үзілісті білдіреді, өйткені алдыңғы аятқа дейін Жохан Патмос деп аталатын аралда болған еді, ал он екінші аятта ол бұрылып, содан бастап Жохан Көктегі Киелі орында болады. Ол бұрылған кезде осылай істеді, өйткені оныншы аятта ол арт жағынан шыққан бір дауысты естіген еді.

Жаратқан Иенің күнінде мен Рухта болдым, сонда артымнан кернейдің үніндей зор дауысты естідім. Ол былай деді: «Мен — Альфа мен Омега, Біріншімін және Соңғымын; көргенінді кітапқа жаз да, оны Азиядағы жеті қауымға: Ефеске, Смирнаға, Пергамға, Тиатираға, Сардиске, Филадельфияға және Лаодикеяға жібер». Аян 1:10, 11.

Жохан Мәсіхтің өздерінің артындағы даусын еститіндерді бейнелейді. Ол Еремияның ескі жолдарға, зұлымдар жүруден бас тартқан жолдарға, әрі олар құлақ асудан бас тартатын ескерту кернейіне қайту туралы керней үнін естиді. Жохан құлақ асты, ал оның артындағы дауыс Өзін Альфа мен Омега—ескі жолмен бірге жаңа жолды айқындайтын Тұлға—деп танытты.

Жеті шырағданның арасында Адам Ұлына ұқсас Біреу тұрды: аяққа дейін түсетін киім киген, көкірегін алтын белбеумен буынған. Оның басы мен шашы жүндей аппақ, қардай ақ еді; көздері от жалынындай; аяқтары пеште қыздырылғандай жалтыраған қолаға ұқсас; даусы асау сулардың шуылындай еді. Оның оң қолында жеті жұлдыз бар еді; аузынан өткір, екі жүзді қылыш шығып тұрды; және Оның жүзі бар күшінде жарқыраған күндей еді. Аян 1:13–16.

Он екінші аятта Жохан бұрылып, Мәсіхтің көрінісін көреді; Уайт қарындас мұны Даниял көрген Мәсіхтің көрінісімен, сондай-ақ Ишая, Еремия, Езекиел және Пауыл көрген көрініспен сәйкестендіреді.

«Мен Елуінші күн мейрамындағы оқиғалардың сол жолғыдан да зор құдіретпен қайта қайталанатын уақытын шынайы ынтамен тағатсыздана күтемін. Жохан былай дейді:

“Мен көктен түсіп келе жатқан, зор билікке ие басқа бір періштені көрдім; жер оның салтанатымен нұрланды”. Сонда, Елуінші күн мезгіліндегідей, адамдардың әрқайсысы өз тілінде өздеріне айтылып жатқан ақиқатты еститін болады.

«Құдай Оған шын жүректен қызмет етуді қалайтын әрбір жанға жаңа өмір үрлей алады [Адам және Езекиелдің сүйектер аңғары], әрі құрбандық үстелінен алынған тірі көмірмен еріндерге тиюі мүмкін [Ишая], және оларды Өзінің мадағымен шешен ете алады. Мындаған дауыстар Құдай Сөзінің ғажайып ақиқаттарын жариялап айтуға құдіретпен толтырылатын болады. Кекеш тіл босатылады [Ишаяның өзге тілі], ал жүрексіздер ақиқат туралы батыл куәлік ету үшін нығайтылатын болады. Жаратқан Ие Өз халқына жан ғибадатханасын әрбір арамдықтан тазартуға көмектессін [Малахияның левиттері], әрі Олармен соншалық тығыз байланыста болуды сақтасын, сонда олар кейінгі жаңбыр төгілген кезде соның қатысушылары бола алсын». Review and Herald, July 20, 1886.

Біз қарастырып отырған аян Мәсіхтің дауысының сипаттамасын қамтиды. Жохан бұрылып, Мәсіхтің дауысын естіген кезде, ол «көп сулардың» даусындай естіледі. Мәсіхтің дауысы адамдармен немесе таңдап алынған бір халықпен жасаған Өз келісімі туралы сөйлегенде, ол көп сулармен байланыстырылады. Даниял кітабының жетіден тоғызыншы тарауларына дейінгі хабар 1798 жылы мөрінен ашылды, ал содан кейін, 1989 жылы Даниял кітабының оныншыдан он екінші тарауларына дейінгі хабар мөрінен ашылды. 1798 жыл Ұлай өзенінің даусымен, ал 1989 жыл Хиддекел өзенінің даусымен байланысты.

«Даниял Құдайдан алған нұр айрықша осы соңғы күндер үшін берілді. Ол Шинардың ұлы өзендері — Ұлай мен Хиддекел жағасында көрген аяндар қазір орындалу үстінде, әрі алдын ала айтылған барлық оқиғалар жуық арада жүзеге асады». Testimonies to Ministers, 112.

Иордан өзені — ежелгі Израилдің альфа келісім тарихы мен омега келісім тарихының арасындағы байланыстырушы буын. «Иордан» сөзі «төмен түсуші» дегенді білдіреді және Мәсіхті — «ұлы Төмен Түсушіні» — бейнелейді.

Өздерінде Мәсіх Исада болған осы ой-ниет болсын: Ол Құдайдың бейнесінде бола тұра, Құдаймен тең болуды тартып алатын нәрсе деп есептемеді; бірақ Өзін еш даңқсыз етіп, құлдың кейпін қабылдап, адамға ұқсас болып жаратылды; және сыртқы түрі жағынан адам болып табылып, Өзін төмендетіп, өлімге дейін, тіпті айқыштағы өлімге дейін мойынсұнғыш болды. Філіпіліктерге 2:5–9.

Иордан өзені Мәсіхті, «ұлы төмен түсушіні», бейнелейді, әрі Иордан — Құдайдың таңдап алған халқының альфа және омега тарихын байланыстыратын дәнекер; оларға күтіп-баптау үшін жүзімдік берілген. Мұсаның құтқарылу сулары Мәсіхтің даусын білдіреді; егер жан тек бұрылып, «арттарындағы дауысты» еститін болса, оны ести алар еді, ал сонда еститін дауыс — көп сулардың даусы. Нұхтың топан суынан бастап б.з. 70 жылы Иерусалимнің қиратылуына дейін құтқарылу сулары Құдайдың келісім халқы үшін жол белгілері ретінде көрсетілген. Сол жол белгілері Құдайдың ақырғы келісім халқының, яғни жүз қырық төрт мыңның, ішкі тарихын бейнелейді. Иордан өзенін қоректендіретін су Иорданның бастауын

құрайтын Хермон тауларында жиналатын шық пен қардан бастау алады.

Дәуіттің өрлеу жыры. Міне, бауырластардың бірлікте бірге тұруы қандай игі һәм қандай сүйкімді! Ол бастың үстіне құйылған қымбат май іспетті: сақалға, һаронның сақалына ағып түсіп, киімінің етегіне дейін жетеді; Хермонның шықтай және Сион тауларына түсетін шықтай. Өйткені Жаратқан Ие сол жерде батаны, мәңгілік өмірді бұйырды. Забур 133:1–3.

Сол сулар Даниял 11:13–15-тегі Паниумда және Петірдің күндеріндегі Кесария Філіппиде орналасқан үңгірдің ішінде орныққан, Пан ғибадатханасының терең су қоймасын да түзеді. Иордан өзенінің бастау сулары Пан ғибадатханасының шайтандық су қоймасын да түзеді. Көп сулардың даусы Мәсіх пен Шайтан арасындағы ұлы тартыстың бастауын Хермон тауларының биік тау шыңдарынан алатынын айқындайды.

Саған да айтамын: сен — Петірсің, Мен шіркеуімді осы жартас үстіне құрамын; әрі тозақ қақпалары оған қарсы тұра алмайды. Матай 16:18.

«Хермон» атауы «қасиетті, бағышталған, арналған немесе бөлек қойылған» дегенді білдіреді және Аспанның, барлық судың қайнар көзінің әрі Иса Қайсария Филиппиде болған кезде Пан үңгіріне теліген «тозақ қақпалары» деген атаумен бейнеленген ұлы тартыстың бастауын білдіретін нышан болып табылады. Сол жерде Симон Баржонаның аты Петір болып өзгертілді. Симон «естуші» дегенді, ал Баржона «көгершіннің ұлы» дегенді білдіреді. Симон көгершін кейпіндегі Киелі Рух арқылы бейнеленген Исаның шомылдыру рәсімі туралы хабарды естіген жанның нышаны болды. Мәсіхтің шомылдыру рәсімі туралы хабарды естіген кісі ретінде Петір өзгертіледі, әрі 144 000-ды бейнелейді. Петір Паниумда мөрленді, бұл Даниялдың он бірінші тарауының он үшінші мен он бесінші аяттары болып табылады.

Хермонның суларынан ағатын Иордан өзені — Мәсіхтің нышаны; ұлы төмендеуші ретінде ол өз сапарын Өлі теңізде аяқтайды. Өмір шықтары бастау алатын Көктен Мәсіх Өлі теңізбен бейнеленген айқыштағы өлімге дейін төмен түсті. Өлі теңіздің жағалауы — жер бетіндегі ашық жатқан құрлықтың ең терең нүктесі. Төмен ағатын Иордан өзені жер бетіндегі судың ең төмен деңгейіне дейін төмендейді, дәл сол сияқты Мәсіх те айқыштағы өліміне дейін төмен түсті. Өмір суынан өлім суына дейін Иордан өзені Мәсіхтің көктен айқышқа дейінгі төмен түсуін бейнелейді.

Киелі кітап пайғамбарлығының маңызды тақырыптары сумен байланысты, ал Киелі кітап пайғамбарлығы — көптеген сулардың үні іспетті Мәсіхтің дауысы. Ұлы Бабылдың жезөкшесі көптеген сулардың үстіне отырған, ал шығыстың патшаларына жол дайындау үшін Евфраттың сулары құрғатылады, және көпестер мен патшалар алыста тұрып жоқтау айтады, өйткені Таршиш кемелері теңіздердің ортасында жойылды, әрі Ефремнің маскүнемдері өтіріктің астына тығылған кезде қабылдаған өліммен жасасқан келісімі папалық жексенбілік заңның тасқын суындай қаптаған ағынымен күшін жояды.

Уайт ханым «Шинардың ұлы өзендері» туралы айтқанда, ол Тигр мен Евфрат өзендерін меңзеп отыр. Бұл сулардың бастауын Едем бағынан іздеп табуға болады, өйткені олар Едемнен шығатын үшінші және төртінші өзендер болып табылады.

Үшінші өзеннің аты — Хиддекел; ол Ассирияның шығысына қарай ағады. Ал төртінші өзен — Евфрат. Жаратылыс 2:14.

Хиддекел — Тигр, ал, әрине, Ефрат — Ефрат болды, дегенмен қазіргі тарихшылар мен теологтар бұған келіспейді. Олар Ұлай ұлы өзен емес, қайта Шинарда емес, Парсыда қолдан қазылған су арнасы ғана болды деп табандылықпен айтады. Сол адамдық бедел иелері Шинармен байланысты әрі белгілі мәні бар жалғыз екі өзен Тигр мен Ефрат болғанын айқындайды, ал пайғамбар әйел Ұлай мен Хиддекелдің «Шинардың ұлы өзендері» болғанын мәлімдейді.

Су туралы хабарға қатысты пайғамбар әйелдің сөздері ежелгі білгірлер Нұхтың су туралы хабарына қарсы шыққанындай, қазіргі сарапшыларға да қарсы тұрады. Бізге екі өзен арқылы бейнеленген екі аянның орындалу үдерісінде екені хабарланған; сондықтан “Шинардың екі ұлы өзені” арқылы берілген сол екі аянның ішіндегі бейнеленгеннің бәрі де жуық арада жүзеге асады. Ол өзендермен байланысты хабар — Мәсіхтің даусы, өйткені Оның даусы көп сулардың шуындай. Тигр мен Евфрат ұлы пайғамбарлық тақырыпты бейнелейді, әрі олардың куәлігі альфа Мұса жариялаған келісімге қатысты; бұл — омега Мәсіх растаған сол келісімнің өзі.

Пайғамбарлықта Тигр Ассирияны, ал Евфрат Бабыл патшалығын білдіреді. Осы тұрғыда олар — Еремия арыстандар ретінде бейнелеген, әуелі солтүстік патшалықты, содан кейін оңтүстік патшалықты тұтқындыққа алып кететін екі күш.

Израил — бытырап кеткен қой; арыстандар оны айдап әкетті: әуелі оны Ассур патшасы жалмады; ал соңында Бабыл патшасы осы Набуходоносор оның сүйектерін сындырды. Еремия 50:17.

Ассирия да, Бабыл да Израилдің екі патшалығының қай-қайсысына қатысты болса да, солтүстіктегі жаулар болды; сондықтан олар жалған солтүстік патшасының — папалық биліктің — бейнелік нышандары болып табылады. Негізінен, бір мәдени ортадан шыққан осы екі күш бірдей саяси және діни дәстүрлерді жүзеге асырды, бірақ Ассирияның саяси құрылымы мемлекеттік айла-тәсілді баса көрсетті, ал Бабыл, өте ұқсас бола тұра, шіркеулік айла-тәсілді баса көрсетті. Пұтқа табынушы Рим мен папалық Рим кейбір деңгейлерде бірдей, дегенмен пұтқа табынушы Рим мемлекеттік айла-тәсілді, ал папалық Рим шіркеулік айла-тәсілді білдіреді. Ассирия, Бабылға қатысты пайғамбарлық байланыста, мемлекеттік айла-тәсілдің патшалығы болды; содан кейін соған ұқсас, бірақ шіркеулік айла-тәсілді баса көрсеткен Бабыл келді. Ассирия пұтқа табынушы Римді, ал Бабыл папалық Римді бейнелейді. Осы төрт биліктің бәрі де Құдайдың киелі үйі мен әскерін таптап-жаншыды. Ассирия Тигрмен, ал Бабыл Евфратпен байланыстырылады. Бұл Аян кітабындағы шығыстың патшаларына жол дайындау үшін Евфраттың суалуы жайындағы көрініспен үйлеседі; бұл — Бабылды құлату үшін Кирдің Евфраттың арнасын бұрып жіберу ісі арқылы

бейнеленген. Бабыл — Евфрат; Ассирия — Тигр.

Пайғамбарлықтағы солтүстіктің патшасы жексенбілік заң дағдарысы кезінде дүниені жаулап алып, содан кейін құлайды, алайда бұл жаулап алу көбіне тасқын судың қаптауы ретінде бейнеленеді. Ассирия мен Бабыл арқылы көрсетілген солтүстіктің патшасының оқиғасы өзендермен рәмізделеді, өйткені бұл хикая көптеген сулардың үнімен баяндалады.

Екі өзеннің арасындағы жер Месопотамия деп аталады, бұл «екі өзеннің арасындағы жер» дегенді білдіреді. Бұл екі өзен Құдай Өзінен безген халқын тұтқындыққа бытыратып жіберу арқылы жазалау үшін қолданатын солтүстік күшті бейнелейді. Көп сулардың дауысының салалық ағындарының бірі «Паданарам» атауынан табылады; бұл атау Жазбаларда небәрі он рет ғана аталады. Алғашқы рет ол келісіммен байланысты түрде кездеседі, өйткені ол Ысқақтың әйелі Ребекканың қан-тамырын айқындайды. Аятта былай делінеді:

Ысқақ Падан-Арамнан шыққан сириялық Бетуелдің қызы, сириялық Лабанның қарындасы Ребеканы әйелдікке алған кезде қырық жаста еді.

Қырық жылдың соңы Мұсаның үш куәлігі бойынша Кадешке, 1863 жылға және жексенбілік заңға бастайтыны көрсетілді. Ысқақтың некесі — Мәсіхтің жексенбілік заң кезінде жүз қырық төрт мыңмен қиылатын некесін бейнелейтін келісімдік неке; бұл — 1863 жыл, бұл — Кадеш, бұл — қырық жылдық келісімдік тарихтың соңы. Ребека сириялықтың қызы және сириялық Лабанның қарындасы еді (ол келісімдік тарихтың келесі ұрпағында Ысқақтың ұлы Жақыппен жасалған келісімді бұзды).

Бетуел «қаңырау үйі» немесе «қаңыратушы» дегенді білдіреді, сондықтан Ребекка «қаңыратушының үйінің» қызы болды. Сирия «биік өлке» және «үстірт» дегенді білдіреді, ал Паданарам «Месопотамияны», яғни «арадағы жерді» білдіреді. Ребекка Ассирияның Тигрі мен Бабылдың Евфратының арасындағы биік өлкеден, Месопотамиядан шыққан сириялықтардың қан тұқымынан еді; бұлар Иеміздің Өзінің діннен тайған қойларын бытыратып жіберу үшін пайдаланған арыстандарды бейнелейді. Қаңыратушылардың үйі Ысқақ пен Ребекканың некесінде Құдайдың үйімен қосылды. Паданарам туралы алғашқы рет айтылған жерде, тасып аққан топан су ретінде бейнеленетін солтүстіктің пайғамбарлық патшасын білдіретін осы екі өзеннің де алғаш рет Жаратылыс 25:20-да аталуы кездейсоқ емес.

Қаңырау үйінің Құдайдың келісімдегі халқымен байланысы Жақып Есаудан қашып, өзінің нағашысы Лабанға барған кезде жалғасады; сол жерде ол келесі келісімдік некені иелену үшін 2520 күннен тұратын екі кезең бойы қызмет етеді. Бір неке Исраилдің солтүстік патшалығының бытырап шашырауымен аяқталады, ал екінші неке оңтүстік патшалықтың бытырап шашырауымен аяқталады. Осы екі патшалықтың тиісті бытырау кезеңі 1798 және 1844 жылдары аяқталған кезде, Жақыптың 2520-ның екі кезеңі бойы еңбектеніп жүзеге асыруға тырысқан некесі орындалды, өйткені күйеу жігіт 1844 жылғы 22 қазанда неке тойына келді.

Ендеше, Мәсіх «қажыған әрі шаршаған» дегенді білдіретін Лияға үйленді ме, әлде «жақсы жолаушы» дегенді білдіретін Рахилге үйленді ме? Лия мен Рахил — 1844 жылғы 22 қазанда Жақыпқа тұрмысқа шығу жолында сапар шеккен қыздардың екі тобын бейнелейді: бірі «қажып қалатын» қыз, екіншісі сол жолда «жақсы жүретін» қыз.

«Олардың арт жағында, жолдың басында, жарқын нұр орнатылған еді; періште маған оның “түн ортасындағы айқай” екенін айтты. Бұл нұр бүкіл жол бойына сәуле шашып, олардың сүрінбеуі үшін аяқтарына жарық беріп тұрды.

«Егер олар дәл алдарында болып, өздерін қалаға бастап келе жатқан Исаға көздерін қадап тұрса, аман еді. Бірақ көп ұзамай кейбіреулері шаршап, қаланың әлі тым алыс екенін және оған осыған дейін-ақ кіріп үлгереміз деп күткендерін айтты. Сонда Иса Өзінің салтанатты оң қолын көтеріп, оларды жігерлендіретін; Оның қолынан адвентшілер тобының үстімен тербеле тараған нұр шығып, олар: “Аллилуйя!” — деп айқайлайтын. Ал басқалары болса, арты жақтарындағы нұрдан ойланбастан бас тартып, өздерін соншалықты алысқа дейін бастап келген Құдай емес деп айтты. Сол арттарындағы нұр сөніп қалды да, аяқтарының асты қап-қара түнекке айналды; сонда олар сүрініп, межеден де, Исадан да көз жазып қалып, жолдан төмендегі қараңғы да зұлым дүниеге құлап түсті». Early Writings, 15.

1844 жылы Филадельфиялық миллериттік қозғалыс неке тойына кірді. 1844 жылғы 22 қазандағы неке Рахиль мен Лия бейнелейтін ғибадат етушілердің екі тобын бөліп шығарды. Рахиль 1844 жылғы 22 қазандағы неке тойына апарар жолмен табысты түрде өткен топты бейнелейді, ал Лияның тобы қажып қалды. Содан кейін олар бөлінді, әрі үшінші періштенің сынақ үдерісі Түн жарымындағы айқайдың сынақ үдерісі аяқталған дәл жерде басталды.

Неке басталып қойған еді, содан кейін ол тәмамдалып, сынақтан өтуге тиіс болды. Неке 1846 жылы тәмамдалды, әрі үшінші періштенің сынақ үдерісі басталды. 1849 және 1850 жылдары Жаратқан Ие Өзінің қалдығын жинау үшін қолын екінші рет созып жатты. Сонда Хабакуктың екінші кестесі тарихқа енгізілді, бұл өсиеттердің екінші жиынтығымен бейнеленген еді. Мұса алғашқы жиынтықты сындырғаннан кейін, кестелердің екінші жиынтығы ұсынылды. 1850 жылғы кесте 1843 жылғы кестенің орнын басты, әрі 1850 жылы ежелгі Израилдің Құдайдың жаңа келісімдегі қалыңдығы ретіндегі сынақтан өтуі Қадешке және 1863 жылға қарай жалғаса берді.

1856 жылы екі өзеннен келген тағы да молырақ су Хирам Эдсонның қаламы арқылы келді. Эдсонның қаламы арқылы келген «жеті уақытқа» қатысты нұр — өздерінің пайғамбарлық куәлігін Едем бағында бастаған екі өзен бейнелейтін нұр еді. Едем бағы — адамзаттың Құдай заңына қарсы бүлігінің нышаны, әрі Ұлай мен Хиддекел өзендерінің сулары өз сапарын бастайтын орын. Олар келісім тарихы арқылы ағады, өйткені бүліктің нышаны болған сол Бақ — сондай-ақ Адам мен Хауадағы інжір жапырақтарының орнына киім беру үшін тоқты сойылған орын. Келісім тарихы Адам мен Құдай арасындағы өмір келісімінен басталады. Өмір ағашы арқылы бейнеленген сол келісім Адам мен Хауаның бұзған келісіміне алып келді, ал бұл дүниенің негізі қаланғаннан бері бауыздалған Тоқты жалаңаш әрі адасқан жұпқа киім берген кезде, жаңа өмір келісімін бастады. Сол Бақтан ағатын екі

өзен ақыр соңында Құдай Өзінің жазалау таяғы ретінде қолданатын күштердің нышандарына айналады.

Уа, Ассурлық, сен — Менің қаһарымның таяғысың, ал олардың қолындағы аса таяқ — Менің ашу-ызам. Мен оны екіжүзді халыққа қарсы жіберемін, әрі қаһарым төгілген халыққа қарсы оған бұйрық беремін: олжа алсын, жемтік тартып алсын, әрі оларды көше лайындай таптасын. Ишая 10:5, 6.

Сол екі өзен Едемнен ағып шығып, Ребеканың әулетіне және оның Ысқақпен жасаған келісімдік некесіне, одан әрі Жақыпқа дейін жетеді; сол жерде екі өзеннің суы жеті уақыттан тұратын екі бөлек кезең ретінде бейнеленеді. Содан кейін сол екі өзен Даниял кітабының соңғы алты тарауы арқылы ағады, мұнда әр өзен үш тараумен бейнеленеді. Бір өзен жетінші, сегізінші және тоғызыншы тарауларда мөрі ашылған білімнің көбеюін білдіреді, ал екінші өзен оныншы, он бірінші және он екінші тарауларда мөрі ашылған білімнің көбеюін білдіреді.

Жетінші, сегізінші және тоғызыншы тараулар Ұлай туралы көрініс ретінде бейнеленген, ал Мәсіх оныншы, он бірінші және он екінші тарауларда соған ұқсас түрде сипатталады. Үш тараумен берілген екі өзендік көріністің екеуінде де Мәсіх су үстінде тұрған күйінде бейнеленеді.

Сонда мен, яғни Даниял, осы аянды көріп, оның мағынасын ұғынуға ұмтылғанымда, міне, алдымда адам бейнесіндей біреу тұрды. Сонда мен Ұлай өзенінің екі жағасының арасынан бір адамның даусын естідім; ол шақырып: «Ғабриел, мына адамға осы аянды түсіндір»,— деді. Даниял 8:15, 16.

Оныншы тараудағы Мәсіхтің көрінісі Жохан Аян кітабының бірінші тарауында көрген аянға ұқсас, сондай-ақ Даниялдың сегізінші тараудағы аянында Пальмони сулардың үстінде тұр; дәл сол сияқты Он екінші тарауда да Ол зығыр киім киген күйінде сулардың үстінде болды.

Жәбірейілдің келуі кезінде Даниял пайғамбар бұдан арғы нұсқауды қабылдай алмады; бірақ бірнеше жылдан кейін, әлі толық түсіндірілмеген мәселелер туралы көбірек білуді қалап, ол қайтадан Құдайдан нұр мен даналық іздеуге ден қойды. «Сол күндері мен, Даниял, тұтас үш апта бойы қайғырдым. Тәтті нан жеген жоқпын, аузыма ет те, шарап та алған жоқпын, мүлде майланған да жоқпын.... Сонда көзімді көтеріп қарадым, міне, зығыр киім киген, белі Уфаздың саф алтынымен буылған бір кісіні көрдім. Оның денесі хризолит тәрізді, жүзі найзағайдың кейпіндей, көздері от шамдарындай, қолдары мен аяқтары жалтыратылған жездей жарқырайды, ал сөздерінің үні қалың көпшіліктің үні секілді еді».

Даниялға Құдайдың Ұлының Өзі көрінді. Бұл сипаттама Мәсіх Патмос аралында Жоханға ашылған кезде берілген сипаттамаға ұқсас. Енді Иеміз Даниялға ақырғы күндерде не болатынын үйрету үшін тағы бір көктегі хабаршымен келеді. Бұл білім дүниенің ақыры жеткен біз үшін Даниялға беріліп, шабыт арқылы жазылып қалдырылды. Review and Herald, February 8, 1881.

Оныншы тараудағы Мәсіхтің Хиддекел көрінісінде Мәсіх судың үстінде тұр және зығыр киім киген, ал Ұлай көрінісінде де Ол судың үстінде тұр. Аян кітабының бірінші тарауындағы көрініс Ұлай мен Хиддекел көріністерінде берілген көрініспен сәйкеседі; онда Уайт ханым оның «Құдай Ұлынан басқа ешкім емес» екенін айқындайды. Ол Аян кітабының оныншы тарауындағы періштені анықтағанда, сол періштенің «Иса Мәсіхтен басқа ешкім емес» болғанын айтады. Аян кітабының оныншы тарауындағы періште қолын көкке көтеріп, мәңгілік өмір сүретіннің атымен ант етеді; бұл көкке екі қолын да көтеріп, мәңгілік өмір сүретіннің атымен ант ететін он екінші тараудағы Мәсіхтің көрінісімен байланысты. Аян кітабының оныншы тарауында Ол әрі судың, әрі жердің үстінде тұр.

Өзеннің «екі жағасының арасында» су болады; ал Даниял «екі жағасының арасынан ер адамның дауысын» естіді, сондықтан дауыс су үстіндегі әлгі ер адамнан шықты, әрі ол дауыс Ұлай өзенінің суларының сылдыры еді.

Ал алғашқы айдың жиырма төртінші күні мен ұлы өзеннің, яғни Хиддекелдің, жағасында тұрғанымда, көзімді көтеріп қарадым, міне, зығыр киім киген, белі Уфаздың саф алтынымен буылған бір кісіні көрдім: Оның тәні зүбәржаттай еді, жүзі найзағайдың көрінісіндей, көздері от шырақтарындай, қолдары мен аяқтары жалтыратылған жездей жарқырайтын, ал сөздерінің үні қалың көпшіліктің үніндей еді. ...

Ал сен, ей, Даниял, осы сөздерді жасыр да, кітапты ақырзаман уақытына дейін мөрлеп қой: көп адам ары-бері жүгірер, әрі білім артар. Сонда мен, Даниял, қарадым, міне, өзен жағасының бір бетінде біреуі, ал өзен жағасының арғы бетінде екіншісі тұрған тағы екі өзгені көрдім. Сонда біреуі өзен суларының үстінде тұрған, зығыр киім киген кісіге: «Осы ғажайыптардың ақырына дейін қанша уақыт болады?» — деді. Сонда мен өзен суларының үстінде тұрған, зығыр киім киген кісінің оң қолы мен сол қолын көкке көтеріп, мәңгі тірі Болушымен ант еткенін естідім: бұл бір уақытқа, екі уақытқа және жарты уақытқа созылады; ал ол киелі халықтың күшін бытыратып тастауды аяқтағанда, осының бәрі де тәмам болады.

Мен естідім, бірақ түсінбедім; сонда мен: «Уа, Тәңір Ием, мұның ақыры не болмақ?» — дедім. Сонда ол: «Жолыңмен жүр, Даниял; өйткені бұл сөздер ақырзаман уақытына дейін жабық әрі мөрленген. Көптер тазартылып, ағарып, сыналатын болады; ал зұлымдар зұлымдық істей береді; зұлымдардың ешқайсысы түсінбейді, ал даналар түсінеді», — деді. Даниял 10:4–6; 12:4–10.

Шинардың ұлы өзендері, Уайт апай оларды осылай айқындайтындай, екеуі де Мәсіхтің су үстінде тұрып сөйлеп тұрған аянымен байланысты; өйткені Оның дауысы көптеген сулардың шуындай. Екі аянда да «тағы қанша уақыт?» деген сұрақ қойылады. Бұл екі өзен, сондай-ақ, Даниял кітабының сегізінші тарауындағы оның «сұрақ пен жауабында» бейнеленген, ал бұл — адвентизмнің орталық тірегі мен іргетасы. Онда бұл екі өзен киелі орын мен әскердің екеуінің де бытыратылып тасталуы мен тапталуының «жеті уақытының» нышандары болып табылады. Бұл екі өзен Құдайдың жазалау таяғы ретіндегі өз міндетін атқарып, содан кейін бірінші періштенің миллерлік тарихына құйып енеді; сол жерде Уильям Миллер өзінің алғашқы пайғамбарлық інжу-маржанын, яғни Леуіліктер жиырма

алтыншы тарауындағы «жеті уақыт» желісін ашты. Бұл екі өзен 2520 жылдық екі бытырауды білдіреді; олар Ассирия мен Бабылдың екі арыстаны арқылы жүзеге асырылды, бұлар Тигр мен Евфрат арқылы, әрі, әрине, Жаратылыс 2520-де жазылғандай, Ысқақ қырық жаста болғанда жасалған келісімдік некесімен Ребеканың жиендері Лия мен Рахила арқылы да бейнеленген.

Миллер «жеті кезеңнің» бытыратылуын тек Яһуданың оңтүстік патшалығына қатысты ғана ұсынды; бұл 1844 жылы 2300 жылдық пайғамбарлықпен орындалды. 1856 жылы «жеті кезеңнің» «жаңа шарабы» сол бытыратылудың солтүстік патшалыққа да қатысты екенін айқындап, оның 1798 жылы аяқталғанын көрсетті. Уильям Миллердің алғашқы пайғамбарлық жаңалығы ретінде Евфрат өзенінің суы бірінші періштенің тарихында альфа ілім ретінде келді. Ұлай өзенінің суы үшінші періштемен бірге келді. Миллердің альфа жаңалығы — Ұлай өзенімен бейнеленген жеті кезең, ал Хайрам Эдсонның омега жаңалығы — Хиддекел өзенімен бейнеленген жеті кезең болды.

2520 әрбір патшалық үшін бірдей болып табылатын кезеңнің ұзақтығын білдіреді, бірақ оның басталуы мен аяқталуының арасы қырық алты жылға айырылып тұрады. 1798 жыл — ақырзаман уақытының басталуын және Аян кітабының он төртінші тарауындағы бірінші періштенің келуін белгілейді. 1798 жыл — Ассур арыстаны солтүстік патшалыққа түсірген бытыраудың 2520 жылының орындалуы. 1844 жыл — оңтүстік патшалыққа түскен «жеті уақыттың» орындалуы, әрі ол Бабыл арыстанымен бейнеленеді. Екі өзен 1844 жылғы 22 қазанда үшінші періштенің келуімен аяқталған бірінші және екінші періштелер хабарлары тарихының шекаралық белгілері болып табылады; сол күні бейнелік емес Татуласу күнінде жетінші керней де, мерейтой кернейі де шалынды.

Сонда жетінші айдың оныншы күні мерейтой кернейін тартқыз; күнәлар үшін татуластыру күні бүкіл жерлерінде керней тартқызасындар. Леуіліктер 25:9.

Жетінші кернейдің үнделуі — Мәсіхтің Өз Құдайлығын адамзатпен біріктіру ісінің нышаны; бұл Ұлай өзені туралы көріністегі 2300 жылмен бейнеленген. Ал мерейтой кернейінің үнделуі — жер туралы келісімнің бұзылуының және соның Құдай халқына әкелінуінің нышаны; мұны Даниял Мұсаның қарғысы мен анты деп атаған, ал Мұса мұны «Құдай келісімінің дауы» деп атаған.

Иә, бүкіл Израил Сенің заңыңды бұзды, тіпті Сенің үніңе құлақ аспау үшін теріс жолға түсті; сондықтан Құдайдың қызметшісі Мұсаның заңында жазылған қарғыс пен ант біздің үстімізге төгілді, өйткені біз Оның алдында күнә жасадық. Даниял 9:11.

«Мұсаның заңында» жазылған «қарғыс» пен «ант» — Леуіліктер кітабының жиырма алтыншы тарауындағы «жеті рет». «Ант» деп аударылған сөз — Леуіліктер кітабында «жеті рет» деп аударылған сол бір еврей сөзі. Жиырма бесінші тараудағы келісімнің антын бұзғаны үшін болатын қарғыс жиырма алтыншы тарауда баяндалады, онда Мұса бұл қарғысты «келісімнің дауы» деп атайды.

Сонда Мен де сендерге қарсы жүріп, күнәларың үшін сендерді тағы да жеті есе жазалаймын. Келісімімнің кегін қайтаратын семсерді сендерге қарсы әкелемін; қалаларыңның ішіне жиналғандарыңда, араларыңа індет жіберемін; сонда сендер жаудың қолына тапсырылатын боласыңдар. Леуіліктер 26:24, 25.

Жаратқан Ие б.з.д. 723 жылы солтүстік патшалықты “жаудың қолына” беру арқылы оларды “жазалау” үшін олардың үстіне Ассур арыстанының семсерін жіберді. Қырық алты жылдан кейін, б.з.д. 677 жылы, оңтүстік патшалық Мұсаның қарғысын сезінді. Мұсаның қарғысы — келісімнің дауы. Қырық алты жыл бойы Месопотамияның арыстандары Құдай тарапынан әскерді жоюға және таптауға пайдаланылды. Сол қырық алты жылдық мерзімнің соңында Набуходоносор киелі орынды қиратты. Даниял сегіздің он үшінші аятындағы Даниялдың сұрағындағы әскер қырық алты жылдық кезең бойы жауларына құл етілді, ал сол кезеңнің шарықтау шегі он үшінші аятта тапталуға тиіс болған екінші нысан — киелі орынның қирауымен аяқталды. Сол өзендер тиісінше 1798 және 1844 жылдарға жеткенде, әскер ғибадатхана ретінде бірге жиналған еді, өйткені әскер — дене, ал дене — ғибадатхана. Сол кезеңнің соңында қырық алты жылдың үстінде тұрғызылған ғибадатхана Құдайлық пен адамзаттың некесінде көктегі ғибадатханамен қосылуға тиіс болды. Неке — екі ғибадатхананың арасындағы одақ, ал Құдай қосқанды ажыратпау керек.

Тигр суы 1798 жылға жетті, ал Евфрат суы 1844 жылға жетті. Үшінші періштенің келуінің дәл алдында екінші періште келді, содан кейін 1844 жылғы 12–17 тамызда Нью-Гэмпшир штатындағы Эксетер лагерлік жиналысында Түн ортасындағы Айқай туралы хабар төгілді. Exeter «су қамалы» дегенді білдіреді, ал сол лагерлік жиналыста Массачусетс штатындағы Уотертауннан келген бір топ басқа бір шатырда жалған жиналыс өткізді. Уайт ханымның айтуынша, Едемнен бастау алған сулар Америка Құрама Штаттарының шығыс теңіз жағалауы бойымен «тасқын толқын» іспетті таралуға таяп тұрған еді. Сол тасқын толқынды қоздырған жер сілкінісі Едем бағында Шайтан адамзатты жеңген кезде болды; соның салдарынан Едемде сейсмикалық сілкініс туып, оның толқындары Миллериттер тарихындағы Түн ортасындағы Айқайға дейін жетті. Сол тасқын толқын жүз қырық төрт мыңның тарихындағы Түн ортасындағы Айқайға құйып кіреді, ал Адамның күнәсінің жер сілкінісінен басталған толқын Аян кітабының он бірінші тарауындағы жексенбілік заңның жер сілкінісіне дейін жетеді.

Мәсіхтің дауысы — көп сулардың дауысы, ал біріктірілген сол сулар кейінгі жаңбырдың хабарын құрайды. Ишая мен оның ұлы Шеар-Жашуб жетінші тараудың үшінші аятында жоғарғы арықтың су жиналатын орнының қасында тұр; олар сол жерде жүз қырық төрт мыңның мөрлену уақытында кейінгі жаңбырдың хабарын ұсынып тұр. Сол жерде Ишаяның ақылсыз да зұлым патша Ахазға айтқан үкімі — Жаратқан Ие Ахаздың үстіне Ассурдың суларын, патша Сеннахирибті, жіберетіні және оның суы мойынға дейін көтерілетіні болды.

Жаратқан Ие маған тағы да тіл қатып былай деді: «Осы халық баяу ағатын Шилоах суларына мойынсұнбай, Ресин мен Ремалияның ұлына қуанады. Сондықтан, міне, Жаратқан Ие олардың үстіне өзеннің күшті де мол суларын, яғни Ассур патшасын және оның бүкіл салтанатын көтеріп әкеледі; ол барлық арналарының үстінен асып, барлық

жағаларынан тасып өтеді. Ол Яһуда арқылы өтеді; тасып, асып кетеді, мойынға дейін жетеді; ал оның қанаттарының жайылуы сенің жеріңнің кеңдігін түгел қамтиды, ей, Иммануил!» Ишая 8:5–8.

Ахаз Жаратқан Ие «жіберген» суларды қабылдамай қойды, сондықтан Жаратқан Ие Ахазға Ассурдың суларын «жіберді». Ахаз «Резин мен Ремалияның ұлының» одағында «қуанды». Ахаз Резин мен Ремалияның ұлы бейнелейтін жалған соңғы жаңбыр туралы хабарға «қуанады».

Ресин мен Ремалияның ұлы, яғни солтүстік патшалықтың патшасы Пеках, Ишая мен оның ұлының жалған көшірмесін бейнелейді. Ақымақ әрі зұлым патша Ахаз Исраилдің солтүстіктегі он тайпасы мен Сирия арқылы бейнеленген одаққа «қуанады»; бұл жексенбілік заң кезіндегі қауым мен мемлекеттің заңсыз қарым-қатынасының нышаны болып табылады. Ахаз қуанады, өйткені ұят пен қуаныш — кейінгі жаңбыр туралы тартыста бейнеленгендерге үндеу айту үшін шабыт қолданатын бір-біріне қарама-қарсы екі сезім. Еремия кішкене кітапты жеген кезде, ол оның жүрегінің қуанышы мен шаттығы болды, ал Жоел Құдай халқының ешқашан масқара болмайтынын бізге хабарлайды. Лаодикеялық ретінде Ахаз соқыр, сондықтан ол жалған су хабарына қуанып, Ишаяның шынайы су хабарын қабылдамай тастайды. Ол солтүстік патшаның тасқыны арқылы бейнеленген қолдан жасалған кейінгі жаңбыр хабарына сенгені үшін ұялуы тиіс еді, бірақ ол Шилоахтың хабарын қабылдамай тастады.

Ишаяның сегізінші тарауындағы Шилоах туралы хабар — кейінгі жауынның хабары. Шилоах тоғаны Жаңа Өсиетте Силоам тоғаны деп анықталады. Еврейше де, грекше де бұл сөздің мағынасы — «жіберілген». Киелі Рухты «жіберу» үшін Мәсіхтің кетуі қажет еді. Ишая мен Ахаз Шилоах тоғанының жанында тұр, ал сынақтың негізі — Ишая мен оның ұлы арқылы бейнеленген Шилоах тоғанына сенім арту ма, әлде Ресин мен Ремалия ұлына сенім арту ма деген мәселеде. Ахаз екі судың бірін таңдауда: Шилоахтың сулары ма, әлде Ассирия патшасының сулары ма. Ахаз Ресин мен Ремалия ұлы бейнелеген одақ пен хабарға қуанды, сондықтан ол өз үкімінде жай ағатын судың орнына қаңыратып-жоятын тасқынды қабылдады. Оның үкімі — солтүстіктің патшасы бүкіл әлемді топан судай басып өтетін жексенбілік заңды бейнелейді. Бұл жексенбілік заңнан бастап жүзеге асады, сол кезде Түн ортасындағы айқайдың тасқыны да әлемді шарпып өтеді.

Ахаз солтүстіктегі он тайпа мен Сирияның одағына қуанады, сөйтіп Құдай Сөзіндегі әрбір заңсыз одақ арқылы бейнеленген шіркеу мен мемлекетті біріктіретін хабарға да қуанады. Ишая Филадельфиялықты, ал Ахаз Лаодикиялықты бейнелейді. Мәсіх Силоам тоғанындағы соқыр кісіні, яғни Лаодикиялықты, сауықтырған кезде, Ишаяның куәлігін Өз куәлігімен байланыстырады.

Иса өтіп бара жатып, туғаннан соқыр бір адамды көрді. Сонда Оның шәкірттері Одан: «Ұстаз, оның соқыр болып туылуына кім күнә жасады: осы адам ба, әлде ата-анасы ма?» — деп сұрады.

Иса былай деп жауап берді: «Бұл кісі де күнә жасаған жоқ, оның ата-анасы да күнә жасаған жоқ; бірақ Құдайдың істері оның бойында айқын көрінуі үшін солай болды. Күндіз тұрған шақта Мені Жіберженнің істерін Мен істеуім керек; ешкім жұмыс істей алмайтын түн келе жатыр. Мен дүниеде тұрғанымда, дүниенің Нұрымын». Осыны айтқаннан кейін, Ол жерге түкіріп, түкірігінен балшық жасап, соқырдың көздеріне сол балшықты жақты да, оған: «Бар, Силоам тоғанына барып жуын», — деді. (Силоамның мағынасы: «Жіберілген».) Сонда ол барып жуынып, көзі көріп қайтып келді.

Сондықтан көршілері және бұрын оның соқыр болғанын көргендер: «Отырып қайыр сұрап жүретін осы емес пе?» — десті. Біреулері: «Осы өзі», — десе, басқалары: «Соған ұқсайды», — деді. Ал ол: «Мен солмын», — деді. Сонда олар оған: «Көздерің қалай ашылды?» — деді.

Ол жауап беріп былай деді: Иса деп аталатын бір Адам балшық жасап, көздеріме жақты да, маған: «Силоам тоғанына барып, жуып кел», — деді. Мен барып, жуындым да, көзім көретін болды. Жохан 9:1–11.

Соқыр адам, сондай-ақ ақылсыз да зұлым патша Ахаз өз сенімдерін Силоам тоғанына ма, әлде Ассурдың тасқынына ма артуы тиіс екендігі жөнінде сыналады. Соқыр адам өзінің соқыр екенін біледі, ал Ахаз бай, дүние-мүлкі молайған және еш нәрсеге мұқтаж емес. Ахаз — кейінгі жаңбырдың тоғаны жанындағы ақылсыз қыз, ал соқыр адам — дана қыз. Жіберілгеннен келетін сулар, немесе Ассурдан жіберілетін сулар — осы сынақ.

Тоған — су жиналатын орын; ал пайғамбарлық тұрғыдан тоған — Мәсіхтің даусын бейнелейтін барлық «сулардың» түрлі бұлақтары, өзендері, жылғалары, теңіздері, мұхиттары, көлдері, жаңбыры мен шықтары бір жерге жиналатын орын. Соңғы жаңбырдың тоғаны жоғарғы тоғаннан ағатын судан құралады. Тоған сынақ мәнмәтініндегі соңғы жаңбыр туралы хабарды білдіреді. Ахаз баяу ағатын суларды қабылдамай тастады, ал соқыр адам тоғанмен байланысты хабарға мойынсұнды. Иса Өзінің Құдайлық болмысының «түкірік» ретінде бейнеленген бір бөлігін алып, оны балшықпен қосты; бұл Мәсіхтің Ең Қасиетті Орында жүзеге асыратын Құдайлық пен адамдықтың бірігуін білдіреді.

Мәсіх жерге түкіріп, өз түкірігімен балшық жасады. Ол соқыр адамның көздерін майлау үшін Құдайлық пен адамзаттың қосылуы туралы хабарды қолданды. Құдайлық пен адамзаттың қосылуымен бейнеленетін бұл хабар — 1888 жылғы хабар, әрі ол адамды Лаодикияның күйінен Филадельфияның күйіне айналдыруға арналған. Алайда бұл хабар адамның қатысуын талап етеді. Олар тоғанға барып, содан кейін жуынуы тиіс.

Барлығы күнә жасады және Құдайдың ұлылығынан құр қалды, бірақ Иса соқыр адам да, оның ата-анасы да күнә жасамағанын айтты. Иса соқыр адамның күйінен кінә тағу мәселесін алып тастап, оны Иемізді мадақтау үшін көтерілген адам ретінде айқындайды; ал Киелі кітап пайғамбарлығындағы «Құдайдың істері айқын болу үшін» көтерілетін пайғамбарлық адам — Лаодикеядан Филадельфияға өткен ерлер мен әйелдерден құралған ту. Ту — Құдайдың істері айқын болатын орын, өйткені Оның ісі Құдайлықты адамзатпен біріктіру еді (саз жақпамайы арқылы бейнеленгендей), ал сол істің олжалары — Лаодикеяға

арналған хабарды естіп қана қоймай, сол хабардағы нұсқауды ұстанғандар. Соқыр адамға берілген нұсқау — барып, жуыну еді. Ол көре бастағаннан кейін Құдайды мадақтауға тырысудың қажеті болмады, оны қоршаған жағдайлардың өзі соны жүзеге асырды.

Бұл Мәсіхтің келуінен басталып, одан кейін Мәсіхтің ісімен жалғасты. Аспан киелі орнындағы Мәсіхтің адамға қатысты соңғы ісі — адам баласын өлі, құрғақ сүйектер алқабынан, не көшелерде өлі жатқан күйден, не жарқанаттай соқыр күйден өзгерту. Оның соңғы ісі — Өз халқын Өзінің бейнесіне сай қайта жарату, ал дәл осыны Ол Адамды жердің топырағынан жаратып, содан кейін оның мұрнына тіршілік тынысын үрлеген кезде істеді. Соңғы іс — алғашқы іс, өйткені Ол әуелі балшықты жасады, содан кейін сол балшықты Өз Рухының тіршілігімен майлады. Адамға қатысты Рух — Оның тынысы болды, ал соқыр адамға қатысты — су болды. Езекиелдің өлі сүйектер алқабында денені жаратқан нәрсе — жинайтын хабар болды. Содан кейін төрт жел туралы хабар денеге үрленді, сонда ол орнынан тұрып, күдіретті бір әскерге айналды.

Соқыр адам әлі де соқыр күйінде тұрғанда, Иса оны көріп, содан кейін оған жақындады. Ол соқыр адамға Өз шәкірттері көтерген сұрақтың аясында жақындайды, сөйтіп бұл көрнекі мысал үшін тиісті пайғамбарлық жағдайды орнықтыруына мүмкіндік береді. “Құдайдың істері” — Киелі кітаптағы куәліктердің сан алуан желілері бойынша берілген пайғамбарлық рәміз. Жазбалардағы “Құдайдың істерінің” әрбір көрінісі кейінгі жаңбыр уақытында орындалады. Иса бұл оқиғаның мәнмәтінін Малғақидің соңғы аяттарында Ілияс арқылы бейнеленген ақырғы хабар тұрғысынан белгілеп отыр.

Ата-анасы да, соқыр бала да күнәкарлар ретінде айыпталмайды, өйткені бұл — Құдайдың ғажайып істерінің уақыты, әрі сол уақытта ата-аналардың жүректері мен балалардың жүректері алдарындағы мәселені көру үшін бұрылады. Ол мәселе — соқыр Лаодикеялық адамның майланған Филадельфиялық адамға айналып-айналмағаны. Соңғы жаңбыр уақытында ата-аналар мен балаға қарсы тұратын мәселе — осы, өйткені бұл сондай-ақ сот уақыты. Ал сот уақыты Ыбырайымның келісім туралы пайғамбарлығына сәйкес үшінші және төртінші ұрпақтар кезінде жүзеге асады. Соқыр адам — соңғы, төртінші ұрпақ, ал оның ата-анасы — үшінші ұрпақ. Сол кезеңде Ілияс хабарламасы отбасыларды Силоам тоғанының хабарын қабылдауға не оны қабылдамай тастауға мәжбүр болатын жағдайларға қояды. Ақымақ әрі зұлым патша Ахаз сол тоғанның хабарын қабылдамай тастады, ал соқыр адам қабылдады. Малахи кітабындағы Ілияс хабарламасы Иеміздің ұлы да қорқынышты күніне дейінгі қарғыс мәнмәтінінде берілген.

Иса біз қарастырып отырған жағдайды реттеген кезде, кереметтің мақсатын қорытындылай келе, Ол сол сәтте еңбек етуі тиіс екенін айтты, өйткені ешкім де еңбек ете алмайтын уақыт келеді. Ол меңзеген іс күндіз атқарылады, ал еңбектің аяқталуы түн арқылы бейнеленген. Оның меңзеуі сынақ мерзімінің аяқталуына қатысты.

Ол Өзінің сот ісін аяқтаған кезде, діни қызметкерлік киімдерін шешіп, кек алу киімдерін киеді. Ол жоғалғандарды құтқарылғандардан айыру ісін аяқтаған кезде, құтқарылу ісі де тәмамдалады. Сынақ мерзімі жабылады, әрі енді ешкім жұмыс істей алмайтын түн орнайды.

Мәсіхтің хабары соқыр адамға арналған Лаодикея хабары ғана емес, сонымен бірге сынақ мерзімінің аяқталуының жақындығы аясында берілген Ілияс хабары болды; бұл — жандарды құтқару жолында еңбек етуге түрткі болатын Мәсіхтің қасиеттелген ынтасы.

Әуелі Мәсіх соқыр адамға жақындады, содан кейін майды дайындап, жақты, одан соң соқыр адамның өзі істеуге тиіс болған іс жөнінде нұсқау берді; әрі дәл соншалықты маңыздысы — ол сол іске кіріскен сәтте оның көруі қалпына келтіріледі. Көзі ашылғаннан кейін ол соқыр лаодикеялықтан филаделфиялыққа айналады. Осы екі қауымның ауысу кезеңі әуел бастан 1856 жылдан 1863 жылға дейін орындалды.

Сол кезең бидай мен арамшөптің бөлінуін және содан кейін ту ретінде жоғары көтерілетін жүз қырық төрт мыңның түпкілікті мөрленуін бейнелейді. Соқыр адам бірден жұрт назарындағы нысанға айналды — ол Лаодикеялық күйден Филаделфиялық күйге өткен сәттен бастап. Соқыр адам — жүз қырық төрт мың, ал зұлым әрі ақымақ патша Ахаз — Жаратқан Иенің аузынан құсырып тасталатын бұрынғы келісім халқы. Тарихтың дәл сол тұсында Иса не Өзінің жаңа келісім халқын Өз сілекейімен майлап жатыр, не ескі келісім халқын Өз аузынан түкіріп тастап жатыр.

Келесі мақалада осы ойларды жалғастырамыз.

«Келе жатқан дағдарыс»

Шексіз Құдірет Иесі барлық халықтармен айнымас дәлдікпен есеп жүргізеді. Оның мейірімі тәубеге шақырулар арқылы ұсынылып тұрған кезде, бұл есеп ашық күйінде қала береді; бірақ Құдай белгілеген белгілі бір шекке жеткенде, Оның қаһарының қызметі басталады. Сонда есеп жабылады; Құдайдың төзімі тоқтайды; олардың пайдасына енді мейірім сұрап жалбарыну болмайды.

Пайғамбар ғасырлар қойнауына көз жібере отырып, біздің заманымызды өз аянының алдында көрді. Осы дәуірдің халықтары бұрын-соңды болмаған рақымдардың иегерлері болды. Оларға Көктің баталарының ең таңдаулылары берілді; бірақ олардың үстінен күшейген тәкаппарлық, дүниеқоңыздық, пұтқа табынушылық, Құдайды менсінбеу және арсыз алғыссыздық жазылған. Олар Құдаймен есептерін тез арада жауып келеді.

«Діни дүниеде зор абыржу мен шатасу орнайтын күндер тез жақындап келеді. Құдайлар көп, мырзалар көп болады; ілімнің әрбір желі соғып тұрады; әрі Шайтан періштенің киіміне оранып, мүмкін болса, тіпті таңдап алынғандардың өзін де алдар еді.

Шынайы тақуалық пен киелілікке төгілген жалпыға ортақ менсінбеушілік Құдаймен тірі байланысы жоқ адамдарды Оның заңына деген қастерлеуінен айырады. Ал құдайлық заңға деген құрметсіздік барған сайын айқынырақ көрінген сайын, оны ұстанушылар мен дүниенің, әрі дүниені сүйетін қауымның арасындағы шекара сызығы да барған сайын анығырақ айқындалады. Құдайдың өсиеттеріне деген сүйіспеншілік бір топта, екінші топта сол өсиеттерге деген менсінбеушілік күшейген сайын, арта түседі.

«Ұлы МЕН БАРМЫН Өз заңын ақтап жатыр. Ол оны дауылдарда, тасқындарда, сұрапыл борандарда, жер сілкіністерінде, құрлықтағы және теңіздегі қауіп-қатерлерде

жоққа шығаратындарға сөйлеп тұр. Қазір — Оның халқының өздерін принципке адал екендерін көрсететін уақыты. »

«Біз ұлы да салтанатты оқиғалардың табалдырығында тұрмыз. Иеміз есік алдында. Зәйтүн тауында Құтқарушы осы ұлы оқиғаның алдында болатын көріністерді баяндап берді: “Сендер соғыстар мен соғыс хабарларын еститін боласыңдар”, — деді Ол. “Халық халыққа қарсы, патшалық патшалыққа қарсы көтеріледі; және әртүрлі жерлерде ашаршылықтар, індеттер және жер сілкіністері болады. Мұның бәрі — қасіреттердің бастамасы”. Бұл пайғамбарлықтар Иерусалимнің күйреуі кезінде ішінара орындалғанымен, олардың соңғы күндерге неғұрлым тікелей қатысы бар.»

“Жохан және басқа да пайғамбарлар Мәсіхтің келуінің белгілері ретінде жүзеге асатын қорқынышты көріністердің куәгерлері болды. Олар соғысқа жиналып жатқан әскерлерді және адамдардың жүректері қорқыныштан дірілдеп, әлсіреп бара жатқанын көрді. Олар жердің өз орнынан қозғалғанын, таулардың теңіздің ортасына көшірілгенін, оның толқындарының күркіреп, тулағанын, әрі таулардың оның тасуынан шайқалғанын көрді. Олар Құдай қаһарының тостағандарының ашылғанын, және жер тұрғындарының басына індет, ашаршылық пен өлім келгенін көрді.

«Құдайдың тежеп тұрған Рухы қазірдің өзінде-ақ дүниеден кері тартылып жатыр. Ал дауылдар, борандар, теңіз бен құрлықтағы апаттар бірінің артынан бірі тез арада келіп жатыр. Ғылым мұның бәрін түсіндіруге тырысады. Айналамызда қалындап келе жатқан, Құдай Ұлының жуықтап қалған келуін білдіретін белгілер шынайы себептен өзгенің бәріне телінеді. Адамдар Құдайдың қызметшілері мөрленіп болғанға дейін соқпасын деп төрт желді ұстап тұрған сақшы періштелерді тани алмайды; бірақ Құдай Өз періштелеріне желдерді босатуды бұйырғанда, Оның кек алушы қаһарының сондай бір көрінісі болады, оны ешбір қалам суреттеп бере алмайды.

«Дағдарыс тап қасымызда тұр; бірақ осы ұлы төтенше жағдайда Құдайдың қызметшілері өздеріне сенбеуі тиіс. Ишайға, Езекиелге және Жоханға берілген аяндардан біз көктің жер бетінде болып жатқан оқиғалармен қаншалықты тығыз байланысты екенін көреміз. Біз Оған адал болғандар үшін Құдайдың қамқорлығын көреміз. Бұл әлем билеушісіз емес. Алда болатын оқиғалардың барысы Жаратқан Иенің қолында. Көктің Ұлылығы халықтардың тағдырын да, сондай-ақ Өз шіркеуінің істерін де Өз қолында ұстап отыр.»

«Құдай соңғы күндерде не болатынын Өз халқы қарсылық пен қаһардың дауылдарына қарсы тұруға даяр болуы үшін ашып көрсетті. Алдыларындағы оқиғалар жөнінде ескертілгендер келе жатқан дауылды байсалды түрде күтіп отыра беріп, Жаратқан Ие ауыртпалық күнінде Өзінің адалдарын қалқалайды деп өздерін жұбатпауы керек. Біз Иелерін күтіп тұрған адамдардай болуға тиіспіз, бірақ бос үмітпен емес, айнамас сеніммен, шын ықыласты еңбек үстінде болуға тиіспіз. Енді ақыл-ойымыздың болмашы маңызы бар нәрселерге әбден беріліп кетуіне жол беретін уақыт емес.»

«Адамдар ұйықтап жатқанда, Шайтан Иеміздің халқы мейірім де, әділдік те көрмеуі үшін істі белсенді түрде реттеп жатыр. Жексенбілік қозғалыс қазір қараңғылықта өз

жолын салып келеді. Жетекшілер шынайы мәселені жасыруда, ал осы қозғалысқа қосылып жүргендердің көбі оның астыртын ағысы қайда бет алып бара жатқанын өздері де көрмейді. Оның мәлімдемелері жұмсақ, әрі сырттай қарағанда мәсіхшілік сипатта; бірақ ол сөйлейтін кезде, айдаһардың рухын әшкерелейді. Қауіп төндіріп тұрған қатердің алдын алу үшін қолымыздан келгеннің бәрін істеу — біздің парызымыз. Біз халықтың алдына даулы болып тұрған шынайы мәселені қоюымыз керек; осылайша ар-ождан бостандығын шектеуге бағытталған шараларға қарсы ең пәрменді қарсылықты білдіреміз. Біз Жазбаларды зерттеуіміз және сеніміміздің себебін түсіндіріп бере алатындай болуымыз керек. Пайғамбар былай дейді: “Зұлымдар зұлымдық істей береді, және зұлымдардың ешқайсысы түсінбейді; ал даналар түсінеді”.»

«Маңызды болашақ алдымызда тұр. Оның сынақтары мен азғыруларына төтеп беру және өз міндеттерін атқару үшін зор сенім, күш-қуат және табандылық қажет болады. Бірақ біз даңқты түрде жеңіске жете аламыз; өйткені қырағы болып, дұға етіп, сенетін бірде-бір жан жаудың айла-шарғыларына тұтқын болмайды. Барлық аспан біздің игілігімізге мүдделі және өзінің даналығы мен күшіне жүгінуімізді күтіп тұр. Қарсы тұратын әрбір ықпал, ашық болсын, жасырын болсын, «күшпен де емес, қуатпен де емес, Менің Рухыммен», — дейді Әскерлер Иесі Жаратқан Ие, — табысты түрде тойтарылуы мүмкін. Құдай қазір де, ежелде болғанындай, адам күш-жігері арқылы әрекет етіп, әлсіз құралдар арқылы ұлы істерді жүзеге асыруға дәл сондай даяр. Біз жеңіске сан арқылы емес, жанды Исаға толық мойынсұндыру арқылы жетеміз.

«Енді, рақым әлі де созылып тұрған шақта, Иса біз үшін араша түсіріп тұрған кезде, мәңгілік үшін түбегейлі іс атқарайық». Southern Watchman, 1906 жылғы 25 желтоқсан.